



Slovenski dijaki na prostovoljnem delu za izboljšanje svoje socialistične domovine.

Sedaj tudi toriji za socialno zaščito in splošno zaposlenost

Izgleda, da angleški laboriti dobe spet večino v zbornici. Zdravstveno zavarovanje ostane.—Churchill siplje obljube vsekrižem

Volilni boj v Angliji je zelo vroč. V borbi sta si v glavnem dve stranki druga proti drugi, laboristi in torijska. Prvi načeljuje sedanji predsednik vlade Clement Attlee, drugi pa bivši premier Winston Churchill.

Sistem vlade

Angleški sistem vlade se od našega zelo razlikuje. V nji spada kabinet vedno tisti stranki, ki ima večino v parlamentu. Tu je drugače. V prejšnjem zveznem kongresu npr. je imela večino republikanska stranka, toda demokratska stranka s Trumanom na čelu je ostala vseeno v vladi.

V Angliji, v Franciji in v vseh drugih deželah s parlamentarnim sistemom vlade mora ministarstvo podati ostavko čim ne dobi v zbornici večine za kak svoj predlog. V Zd. drž. je drugače. Predlogi Trumanove administracije so lahko stokrat zavrnjeni, pa ji vsled tega ni treba resignirati. Zato se v Zd. drž. upravičeno smatra za najvažnejše volitve one, v katerih se gre kdo naj bo predsednik te republike. V državah s parlamentarno vlado je kabinet odgovoren zbornici. Pri nas je odgovoren predsedniku. V Angliji mora resignirati čim dobi nezaupnico. Tukaj vleče plačo naprej in vodi svoje posle pa če je v kongresu še tolikokrat poražen.

Vsled tega so v državah s parlamentarno vlado najvažnejše tiste volitve, v katerih se gre za poslanca v zbornici.

Razlika med predsedniki republik

V republikah s parlamentarno vlado je predsednik zgolj "ornament". Predsednik francoske republike nima niti sence toliko moči kot jo ima predsednik naše republike. Resnično moč v državah s parlamentarno vlado ima predsednik kabineta ter njegova stranka, ako je v večini. Ako pa je vlada koalicijska, jo imajo poleg predsednika vlade vse tiste stranke, ki so zastopane v nji.

Kot nima predsednik nobene posebne moči recimo v Italiji, v Franciji in kar se tega tiče tudi v Rusiji ne, tako je nimajo v državah s parlamentarno vlado niti monarhi, neglede v kakem dvornem sijaju živijo. V državah s parlamentarno vlado napiše prestolni govor monarhu, npr. v Angliji, predsednik vlade, in tako bere angleški kralj govor po pripravi take vlade, kakršna je na krmilu. Ko je zmagala v Angliji laboristična vlada, je kralj pred zbornico razlagal, kaj vse se bo socializiralo, kakšne socialne reforme ima v načrtu in kako se bo izpodjedalo kapitalistični sistem. Ako sedaj zmagajo toriji, mu pa "bo napisal prestolni govor Churchill in udarjal po "socializmu", seveda na "lep" način.

V Zd. državah pa si napiše govor predsednik sam, ali pa mu

ga pripravi kak njegov zaupnik.

Vsled tega je v državah kot so Anglija, Francija, Italija, Belgija itd. predsednik vlade najvažnejša oseba, ne pa predsednik republike ali pa vladar. Zato je za volitve v angleško zbornico, ki bodo ta mesec, veliko zanimanje ne samo med angleškim ljudstvom temveč v vsej svetovni politični javnosti.

Preobrta ne bo

Laboriti v svoji kampanji dokazujejo, kako so prebrdli vojne težkoče, uvedli socialno zavarovanje, odpravili brezposelnost, in socializirali 25 odstotkov angleške industrije. Glavni njihov trijumf pa je zdravstveno zavarovanje. Ako si v Angliji, te ni treba več skrbeti, kje boš dobil denar, če moraš ti ali pa kak član tvoje družine na operacijo. Niti ne, če moraš k očalarju, ali k dentistu, ali v bolnišnico, ali pa če potrebuješ zdravnika pa dom. Reakcionarji in ameriški zdravniki pravijo temu "socializirana medicina" in pa da je to "socializem".

Torijska stranka z zvezo angleških zdravnikov vred je predlogu za zdravstveno zaščito zelo nasprotovala. Toda ker imajo laboriti v sedanjem parlamentu veliko večino, so omenjeni predlog zlahka uveljavili.

Toriji v volilnem boju proti zdravstveni zaščiti nič več ne govorijo pač pa obetajo, da jo bodo izboljšali. Ob enem zagotavljajo, da bodo za popolno zaposlenost vseh delavcev boljše skrbeli kot laboriti. O slednjih trdijo, da bi bili brez podpore kapitalističnih Zd. držav popoln polom. Ob enem Churchill laborite dolži, da ugonabljajo imperij Velike Britanije, on pa ga bo, ako zmagaja, obvaroval in znova utrdil. (Konec na 3. strani.)

SOVJETSKI BLOK POLN OPTIMIZMA IN VERE V NADALJNE ZMAGE TER USPEHE

Zmaga komunistične revolucije na Kitajskem je zelo dvignila optimizem, ki veje po Sovjetski uniji ter med komunisti v deželah njenih zaveznic. In res je to po drugi svetovni vojni največji svetovni dogodek. To so poudarjali vsi govorniki na komoracijskem shodu 21. januarja v Moskvi ob priliki 26. obletnice smrti Nikolaja Lenina.

Navzoči so bili predstavniki vseh držav takozvane ljudske demokracije, med njimi kitajski komunistični vodja ter predsednik kitajske revolucionarne vlade Mao Tse-tung ter njegov minister vnanih zadev Čou En-lai.

P. N. Proselov, urednik "Pravde", je bil glavni govornik. Dejal je, da so dnevi imperializma v Aziji in v vzhodni Evropi šteti in da kapitalizem niti s še takimi napori ne bo mogel ustaviti ljudske revolucije, ki se širi po svetu.

Isti govornik je dejal, da je sedaj jasno dokazano, kako v pravem je bil Lenin, ko je trdil, da je socializem mogoče ustvariti v eni deželi in da lahko ta socializem (v Sovjetski zvezi) lahko soobstoja s kapitalističnimi državami v miru, namreč ako kapitalizem hoče mir. A je naglašal, da je v zapadno kapitalističnih državah veliko vodilnih ljudi, ki hočejo svet pahniti v novo veliko vojno.

Medtem, ko kapitalizem pojema — so rekli govorniki, pa socialistična stvar zmaguje. Dve po prebivalstvu največji državi na svetu imata komunistično vlado — namreč Sovjetska zveza in pa Kitajska. Mnoge druge se bližajo preobratu. Izvršile pa so ga že Rumunija, Čehoslovaška, Madžarska in Poljska. Tudi Albanijo se lahko doda.

Jugoslavije niso omenili, dasi ga je izvršila z borbo partizanov za novi red že med vojno. Kominform je namreč hud nanjo.

Na drugi strani pa se kapitalizmu sibe noge skoro v vseh njegovih deželah, razen v Zd. državah. V Italiji ga je rešila Trumanova doktrina. Otela je zanj na naše stroške Grčijo in Turčijo. Enako v Franciji in pomagala je Angliji z več milijardami.

A vseeno niti Marshallov plan za obnovo Evrope starega reda ne uspeva tako kakor so njegovi zidari domnevali, da bo. Ne gre po sreči.

Prav radi tega so v Moskvi mnenja, da bo v skrajni sili kapitalizem rajše pahnil svet v novo vojno katastrofo kot pa da bi čakal preobratov v deželah, ki so še pod njegovo oblastjo.

Upajmo, da se to ne bo zgodilo. Kajti kakor v Moskvi menijo, da vladujoči sloj v Ameriki pripravlja novo krvotilje in rušenje, vendar tudi ameriško ljudstvo želi mir po svetu. Niti še tolikšna propaganda ga ne more navdušiti za vojno. Omoteni so samo tisti, ki verjamejo, da bo Rusijo, s komunistično Kitajsko vred, mogoče zdrobiti v prah v nekaj urah s skladišnicami ameriških atomskih bomb.

Upajmo in delujmo, da do tretje svetovne vojne nikoli ne pride. In delujmo tudi za pospeševanje med narodov in za prenehanje z "mrzlo vojno". Ker če se bo z njo nadaljevalo — in krive zanjo sta več ali manj obe strani — se prav lahko dogodi kak incident — kako novo Sarajevo — in požar bo tu. Pogasimo vzroke, predno se kaj zaneti.

O občnem zboru S. delavskega centra v Chicagu

V petek 27. januarja se je vršil precej dobro obiskan letni občni zbor Slovenskega delavskega centra v njegovih prostorih na 2301 S. Lawndale Ave. Seja je bila zelo dolga. Zavleklja se je radi nekaj kritike s strani par članov družabnega kluba. A končala se je v znamenju razumevanja in prijateljstva.

Navzoč je bil tudi Andy Božič iz Clevelanda, ki je zastopal delnice kluba št. 49 JSZ.

Dosedanji predsednik direktorja Frank Alesh ni več kandidiral. Novi predsednik je Frank Japich. Drugi nominiranci so odklonili. Prvi podpredsednik je Filip Godina, II. podpredsednica je Angela Zaitz, tajnik-blagajnik je ponovno Frank Lotrich, in Anton Garden zapisnikar.

V nadzornem odboru so Frank Sodnik, Anton Trojar in Ernest Dreshar. Ostali direktorji so Charles Rak, Donald J. Lotrich, Frank Groser, Frances Vider in Frank Zaitz.

Za upravitelja posloplja je bil izvoljen Arley Božičnik, ki upravlja tudi prostore družabnega kluba.

Shod o Jugoslaviji

V petek 3. februarja zvečer so v dvorani SNPJ v Chicagu shod, na katerem bosta poročala o razmerah v Jugoslaviji Sansov tajnik Mirko G. Kuhel in blagajnik Milan Medvedec. Od tam sta se vrnila koncem januarja.

JUBILEJ "NAPREJA"

V nedeljo 12. februarja bo proslavil milvauški pevski zbor "Naprej" svojo 40-letnico. Slavnost se bo vršila v dvorani Mayor Post. Udeležencem bo nuden dober koncertni spored in nasmejal se bodo komediji "Trije vaški svetniki". Igralci pridejo iz Chicaga, kjer so to igro vpriporili pod pokroviteljstvom krožka Progresivnih Slovencev.

Društvo "Nada" vabi

Chicago, Ill. — Kdor koli je posejal kakršnekoli priredbe ženskega društva "Nada" št. 102 SNPJ ve, da se je na njih prav dobro zabaval in da smo še vselej nudile prvovrstno potrebo. Enako bomo storile na predpustni veselici, ki jo društvo priredi v soboto 11. februarja v dvorani SNPJ. Vstopnina je samo 50c. Vsak udeleženec bo dobil pri oddaji vstopnice številko. Ko bodo potegnjene, dobosta dva "lucky" udeleženca nagrado v gotovini.

V namenu, da bomo nudile čimveč zabave, bomo imele tudi "šaljivo pošto". Ravnateljica te naše pošte bo Tončka Urbanz. Torej na svidenje dne 11. februarja med članicami "Nade". — Angela Zaitz.

VELIKA NAPAKA

Napaka delavca je, da ga je treba v organizacijo siliti.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Na Čehoslovaškem je cerkev ločena od države toda na povsem drugačen način kakor v Zd. državah. Tu vzdržujejo vsako cerkev njeni pripadniki, a čehoslovaška zbornica je lani sklenila plačevati duhovnike iz državne blagajne in ob enem pa se cerkve ter njena druga posvetna smatra za državno svojino. Vsak duhovnik, ki hoče na državno plačilno listo, pa mora prej priseči, da je in da bo zvest čehoslovaški ljudski republiki ter se ravnal po vseh njenih postavah, ki so ali pa bodo v veljavi. Skofje se te prisege branijo. Pravijo, da so dolžni biti zvesti v prvi vrsti Bogu ter njegovemu namestniku na zemlji, torej papežu. Mnogi drugi duhovniki so prisego zvestobe obstoječi vladi že podali. Prvotno so skušali priseči s pridržkom, da bodo postavam države zvesti le v toliko v kolikor niso v navzkrižju z božjimi in cerkvenimi zakoni, toda vlada je zahtevala od njih določno izjavo, brez vsakega pridržka. Ob enem je na Češkem v teku že precej močno gibanje za ločitev cerkve od Vatikana in da se jo proglasi potem za česko-slovaško narodno katoliško cerkev. Slično gibanje je tudi na Poljskem, kjer je bila narodna katoliška cerkev že pred vojno precej močna. Naravno, da so v Vatikanu za te svoje nekdanj tako močne postojanke zelo v skrbeh.

Zastojne stvari so navadno malo upoštevane. To so izkusili ameriški zastopniki posebno na Grškem. Za milijone dolarjev ameriških dajatev je bilo vsled

iko

Nekaj o naših stvareh

V tej številki razpravljajo o naših problemih Peter Benedict iz Kalifornije, Anton Udovih v svoji koloni, Joško Oven in potem so o listu še druge omembe.

Anton Jankovih piše o vsotah, ki jih je dal klub št. 49 JSZ v razne dobre namene. Njegovo poročilo je v tej številki.

Frank Cvetan priporoča, da bi pojasnilo glede zakasnelosti Ameriškega družinskega koledarja priobčili tudi v Prosveti.

Naj tu ponovno poudarimo, da smo morali vse gradivo za koledar dati tiskarni skupno, kar vzame uredniku veliko časa tudi pri računanju, koliko ga je treba, ako se ga sproti ne postavlja. Ko je gradivo vse postavila, nam je šele poslala oditiske (proofs) za v koregiranje v dveh zaporednih dneh. To spet vzame časa, ker korektur se ne more za knjigo, kakor je naš koledar, napraviti preko noči.

Zagotavljamo vse, da je ta koledar po vsebini po našem mnenju ena najboljših ako ne najboljša knjiga te vrste, kar smo jih še izdali. In omenimo naj še, da to ni več kak koledar, pač pa knjiga zares. Seveda, razpovedalci vedo, da imajo vsled zakasnitve pri razprodaji toliko večje težave, a letis smo se naučili, da bomo morali v bodoče računati v vsake sorte zapreki in treba se bo ravnati po takih nasvetih, kakršne ima v tej številki, kakor že omenjeno, Peter Benedict.

Glede kampanje za list v jubilejnem letu njegove 45-letnice bomo objavili načrt s priporočili, a glavna točka naj bo: v vsaki naselbini, kjer je večje število naročnikov Proletarca, ali pa tudi, ako jih je le pol ducata, naj enkrat v tem letu aranžirajo prireditev zanj, ena največjih pa naj bo ob priliki konvencije SNPJ v Detroitu v novem slovenskem domu, kakor smo Detroitčanom priporočili na tem mestu že v prejšnji številki. Svojo zadnjo prireditev listu v podporo 4. julija pred dvema leti so prijatelji Proletarca v Detroitu prav dobro izvedli. Gotovo se bodo zavzeli, da bo letošnja res velika slavnost in izmed sebe izbrali pripravljalni odbor, ki bo takoj začel z delom. Mi bomo z njim sodelovali po naših najboljših močeh.

Naš bivši začasni upravnik, mladi Clarence Zaitz nam je pisal iz Oregana, kjer je pri starših, da bi listu rad pomagal, a sedaj tam niso nič kaj dobre razmere in brezposelnost je velika. Odobrava zmanjšanje lista in pravi, da bi to morali že davno storiti. Ker smo že pri tem, naj omenimo, da je glasilo italijanske socialistične zveze, tednik La Parola prenehal, in da je glasilo poljskih socialistov, in njihove delavske podporne ter kulturne organizacije, tednik "Robotnik Polski", zmanjšal za polovico. Znani slovenski dnevnik "Glas Naroda" izhaja sedaj le trikrat v tednu. Nekdo je bil on najbolj razširjen slovenski list — imel je že nad 12.000 naročnikov.

Tudi komunistični listi so v težavah. Vzdržujejo se enako kakor naš list.

Tednik "National Guardian", ki ima dobro vsebino in v glavnem agitira za progresivno stranko, tudi apelira za več sodelovanja in podpore.

Vzrok pri vseh so izredno zvišani tiskovni in drugi stroški, ki so nastali med in še bolj pa po vojni.

Torej pripravimo se vsak po svojih močeh na kampanjo za Proletarca, ki naj bo v tem jubilejnem letu uspešnejša kot še kdaj prej. Več o tem po seji upravnega odbora. A z načrti za priredbe pa začnimo v vsaki naselbini takoj.

Stavkovni spori širom dežele naraščajo

Tisoče in tisoče izjav odbornikov uni, da niso komunisti, niso nič pomagale. Industriálni nemir je sedaj prav tolikšen, ako ne celo večji, kakor je bil predno so v strokovnih in v industriálnih delavskih organizacijah iztrebili "komuniste".

Položaj v premogovni industriji je ostal nespremenjen vzlic raznim namigavanjem o možnostih za popolno pobotanje med UMW in operatorji. Slednjim ni vsled njihove borbe z unijo nobene sile. A mnogim družinam premogarjev pa gre vsled ukinitve ali pa zmanjšanja zaslužka že jako trda.

Dnevni tisk, ki ga kontrolira velebiznis, to situacijo izrablja največ s hujškanjem proti predsedniku UMW, Johnu L. Lewisu, češ, ako bi premogarji imeli unijo z demokratično upravo, bi ta spor ne trajal tako dolgo, Aker pa ima UMW diktatorja na

čelu, ne more biti drugače kot je. On vleče svojo visoko plačo vseeno, pravijo operatorji, a ubogi premogarji pa trpe posledice vsled trme in kapric svojega predsednika. Ta propaganda proti Lewisu je dobila med premogarji po nekaterih revirjih prilično gnojnih tal.

Tudi v avtni industriji je uni-ja v sporih z družbami. Prej so slednje zvrčale zanje krivdo na "komuniste". A pod vodstvom predsednika Walterja Ruetherja je bila v uniji UAW izvršena temeljita "čistka", a stavke se vseeno dogajajo, ker vzroki zanje so ostali kot so bili prej.

V minulem tednu so zastavkali delavci Chryslerjeve korporacije v Detroitu in kjer še drugod ima ta družba svoje delavnice. Uposluje okrog 90.000 delavcev. Vsi so zastavkali. Poleg njih je bilo ob delo tisoče drugih, ki so odvisni od obrata pri

Chryslerju. Od skupne avtne produkcije jih izdeluje Chryslerjeva korporacija okrog 20 odstotkov. Uni-ja zahteva zvišanje mezde in penzije \$100 na mesec.

Penzije so sedaj glavna zahteva uni-ja. Ko jih je izvojevala uni-ja premogarjev, se je to oglašalo za velikansko zmago. Določba o njih se je v takratni pogodbi glasila, da plačujejo operatorji od vsake tone nakopane premoga določeno vsoto, menda 20c, v zavarovalniški sklad, iz katerega bi se plačevalo premogarjem pokojnino \$100 na mesec po 65. letu starosti. Vrh tega bi prejimali iz tega sklada tudi bolniško podporo ter določene zneske za zdravniško oskrbo. V upravnem odboru sklada je zastopana uni-ja in premogovniška industrija in poleg nju tretja, "nevtralna" oseba. Nekaj časa je bilo ob delo tisoče drugih, ki so odvisni od obrata pri

In sklad je zelo prav prišel kadar je moral premogar v bolnišnico na operacijo. A kmalu so se pričele kritike, da uni-ja sklad izrablja, da se mnogo podpor daje neupravičeno, med tem je pogodba potekla in tako so mnogi premogarji ob ves ali pa ob delni zaslužek, upokojeni pa brez penzij.

Edin izhod za vse bi bil izboljšanje državnega penzijskega zavarovanja. Le tako bi jih bili deležni vsi delavci. Take, kot jih zahtevajo uni-je od delodajalcev, izgledajo sicer mamljive, toda nobenemu delavcu se na ta način ne more jamčiti, da jih bo, kadar doseže 65. leto, tudi deležen, razen one male vsote, ki mu jo jamči "social security".

Ako se bi uni-je združeno zavzele za izboljšanje zavarovanja, bi jim ne bilo treba nikakih stavk za ustanavljanje privatnih penzijskih skladov.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do petku
popoldne za priobčitev v številki naslednjega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz

Business Manager: Anton Udovitch

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue

CHICAGO 23, ILL.

Telephone: ROckwell 2-2864

Kdaj dobimo tudi v naši deželi pravo delavsko politično gibanje?

"Največji človek tega stoletja bo tisti, ki bo prvi socialistični predsednik Zedinjenih držav severne Amerike." Neke velike ameriške revija je namreč rekla, da je največji velikan dvajsetega stoletja Winston Churchill. Daily Herald v Londonu, ki je neuradno glasilo angleške delavske stranke, pa meni, da največjega človeka to stoletje še nima, bo pa zabeležen onega dne, ko se Zed. države politično zaobrnejo na levo, da si bodo izbrale socialističnega predsednika.

O tem smo v tem listu že komentirali. Kakršna je politična atmosfera v tej deželi sedaj, težko, da bo laboristki Daily Herald v prihodnjih 50 letih dočkal čudež, kakršnega prerokuje. A morda ga bo. Ker dogodki dandanes brže toliko da jih komaj dohajajo.

Resnica danes je — in je že od leta 1920, da je ameriško delavstvo brez svojega političnega gibanja. Nima ga več od kar je socialistična stranka začela iti navzdol v aktivnostih in v glasovih. Ubila jo je protisocialistična histerija v prvi svetovni vojni in potem borba komunistov proti nji. Kar je od nje še ostalo, so jo razjedli notranji oziroma frakejski boji.

Na nedavni seji eksekutive socialistične stranke, ki se je vršila v Milwaukeeju, so med drugim razpravljali o problemu, da-li naj se še spuša v politične volilne boje s svojo listo, ali pa naj v njih vodi slično taktiko kot jo imajo sedaj obe zvezi unij, oziroma ADA (Americans for Democratic Action).

Organizacija slednjih ima v svojih vrstah mnogo zelo uglednih liderjev, tudi par bivših socialistov je med njimi, nekaj članov Rooseveltove familije, med njimi Eleanor Roosevelt, en njen sin in tudi nekaj takih osebnosti, ki so bile v "newdealski" dobi v kabinetu.

Ta skupina se je pred zadnjimi predsedniškimi volitvami priredila na podporo Trumana s katerim so bili v dobrih odnosih. Oni bi bili najsplošnejši za to mesto in ob enem za liberalne kroge dovolj sprejemljivi. Truman pa se ni hotel umakniti in nakane njegovih nasprotnikov na levi in desni v demokratski stranki so spodleteli.

Socialistična stranka je v onih volitvah dobila zelo malo glasov, dasi je bil Norman Thomas na glasovnici v mnogih državah. Razen Thomasa in male skupine drugih članov njegove stranke je bila v kampanji skoro neaktivna. Mislili so si: na pozorišču je sedaj nova progresivna stranka s Henryjem Wallaceom na čelu.

On je bil podpredsednik, je članek in govornik, je bogat, in poteguje se za "navadnega človeka". Njegovi shodi so bili vsepovsod sijajno obiskani. Torej jasno — on bo dobil tudi socialistične glasove, četudi je v svojih govorih trdil, da je njegov program le socialna zaščita in pa delo za "progresivni kapitalizem".

Ko so bili glasovi seštet, je dobil Wallace proporcionalno veliko manj glasov kot pa jih je ob svoji prvi kandidaturi Norman Thomas in procentualno v primeri s številom volitev mnogo manj kot pa jih je dobival socialist Eugene V. Debs. In blizu štiri petine manj kot jih je dobil na neodvisni listi leta 1924 pokojni wisconsinški senator Robert La Follette.

Porazen rezultat v glasovih je Thomasovo S. P. spravil v malodušnost in ker on ne misli več kandidirati, niti ni za tako čast Maynardu Kruegerju, so na omenjeni seji v Milwaukeeju o tem preudarjali in končno z večino glasov sklenili, da se v bodoče stranka v celoti v politične boje s svojimi kandidati ne bo več spuščala. Manjšina je nasprotovala. Je namreč nekaj krajev v tej deželi, v katerih je socialistična organizacija še politični faktor.

Kompromisni sklep določa, da se v bodoče socialistična stranka poda v borbo s svojimi kandidati le v takih mestih in v državah, kjer so izglede, da bo iz kampanje častno izšla — namreč z zadovoljivim številom zanj oddanih glasov. Drugod pa naj se prilagodi sedanjim tokom politične akcije. Torej naj gre v boj z drugimi naprednimi krogi za "osvojitve" demokratske stranke.

Kakšna prevara!

To, da Thomasu in Kruegerju v sedanjih okoliščinah ni več za samostojno socialistično politično akcijo v splošnih volitvah, npr. za predsednika Zed. držav, za governorje itd., je razumljivo. Ako progresivna stranka, ki je vodila ogromno kampanjo in imela VELIK finančni vir, da je lahko najemala radio, oglašala svoje kandidate v vsake sorte listih in si najemala za svoje shode največje dvorane in arene, kako naj uspe sedaj toliko oslabela socialistična stranka, ki je bila v stiski za dolarje bolj kot v katerikoli prejšnji volilni kampanji?

Ta njena brezmočnost pa ne pomeni, da je delavskega političnega gibanja, ki hoče socialistični program, konec. Zgodovinska nujnost ga zahteva in ko pride pravi čas in z njim pravi ljudje, pa bomo spet imeli socialistični val — večjega kakor pod Debsom, tolikšnega, kakršnega bi on rad za časa svojega življenja doživel. Ko je umiral, je prerokoval, da tak dan pride prav tako gotovo kakor dan za nočjo. Njegov sen se bo uresničil. Oziroma se po malem že uresničuje. Kapitalizem popušča, daje s svoje mize po drobtinah, in ko pride vreme za preobrat, bo ta dežela res dobila človeka socialističnih idej za predsednika in — socialistično vladno, ki bo preuredila naš ogromni ekonomski in industrijski aparat iz kapitalizma v socializem.

A & P ter vladna tožba proti njemu

Ze pred mnogimi leti je zvezni kongres pod ogromnim pritiskom malih podjetnikov, obrtnikov in trgovcev sprejel postavlo, znana pod označbo Sherman anti-trust law. Njegov namen je preprečiti monopole. Tako je bila na temelju tega zakona razpuščena Standard Oil korporacija, ki se je potem "reorganizirala" v kake štiri ali pet kompanij pod istim imenom. Največja izmed njih je



"Sedaj pojdite nad pikete, in predno koga udarite, recite mu, 'prostost mi!'"

Z UPRAVNIKOVE MIZE

Anton Udovitch

Čestitka zboru "Prešerna"

Castitam ti, pevski zbor Francje Prešerna, ker ravno danes si dovršil 21 let svojega obstanka. Zdaj si polnoleten, zdaj si možak. Svojo mladeniško dobo si sijajno završil. K sreči si bil vsa ta leta prilično zdrav in pa zelo aktiven. Četudi si imel težko pot, si jo uspešno prikrakal do svoje moške dobe. Pred 21 leti, ko se je raznesla novica, da si se rodil, so nekateri radovedno vpraševali — kdo pa je to, Prešerna? Danes tega vprašanja ni treba več postaviti, ker te vsi dobro poznajo, to pa zato, ker si bil marljiv vsa ta leta, ker si sodeloval z drugimi in drugi so sodelovali s teboj. Ker si sejal zdravdo seme, si tudi želel dober sad in ako boš v prihodnjih 21 letih toliko dobrega storil — kakor si v prvih, boš lahko s ponosom nosil brado, ko bo delo završeno.

Zal, da nekateri, ki so bili ob tvojem rojstvu, niso doživeli, da bi z radostjo gledali nate in ti rekli, fin možak si postal iz onega šibkega novorojenčka! Tudi so mnogo pripomogli, da si se lepo razvijal, da si stal na pravi poti, da si bil v ponos sebi in narodu. Zal, da jih ni danes tukaj, da bi ga skupaj popili na tvoje zdravje in ti želeli še zdravo, uspešno, ter dolgo bodočnost. Da bi skupaj zapeli, sebi v veselje in tebi v ponos.

Od tukaj naprej ti je pot znana, ako bo sodelovanje — bo

gladkejša kot je bila do tu. Zdaj imaš dobro ime in poznan si daleč naokoli. Ako ostaneš na tej poti in da se ne ulešiš, boš lahko postal pravi orjak.

Ljudje te spoštujejo in te bo

V letošnjem Ameriškem družinskem koledarju ima Anton Udovitch zgodovinski spis o postanku in razvoju "Prešerna", ki je nedvomno eden izmed najboljših možkih pevskih zborov, kar jih je še kdaj bilo med ameriškimi Slovenci in sedaj pa je neoporečno najboljši, kar jih še imamo po deželi.

do ako boš nadaljeval delo, ki si ga vršil od rojstva in na roko ti bodo šli ako boš nosil med nje našo slovensko pesem. Se na mnoga leta, Prešerna!

Sedaj pa na delo za mojo redno upravnisko kolono:

El Cajon, Calif. — Peter Benedict je poslal dopis, v katerem razpravlja kako v prid Proletarca kaj dobrega ukreniti, kako pravočasno izdati koledar, kakor tudi raznih drugih našvetov v prid in prosep Delavske tiskovne družbe.

Priložil je tudi vsoto \$25 listu v podporo; v svojem dopisu je ni omenil, vendar vemo, da je za Proletarca, ker je ček narejen na njegovo ime.

Eh — kako je škoda, da nima ta list saj sto takih podpornikov kot je Benedict. Ako mu pri-

inkorporirana v New Jerseju, druga v Kaliforniji, tretja v Indiani itd. Tako posluje na papirju vsaka zase, toda njih gospodarji so isti in oljni trust je ostal trust vzlic protitrustni postavi.

Lani je justicni departament vložil tožbo proti ogromnemu živilskemu sindikatu, ki se imenuje Great Atlantic & Pacific Tea Company, ali na kratko A & P.

Generalni pravnik je to storil prav tako pod pritiskom, ker kamor se naseli A & P, so prodajalne malih groceristov obsojene v hiranje in končno v pogin. Prodajalne A & P imajo grocerijo, mesnine, sočivje, zelenjavo — sploh vse, kar spada na živilski trg. Vsaka trgovina A & P je moderno opremljena. V mnogih si moraš vse, kar hočeš kupiti, sam naložiti na za to pripravljen voziček in pri odhodu blagajničarka pogleda predmet za predmetom in nato ti da račun. Stvari potem izložiš v svojo malho ali v svoj voziček in kupčija je izvršena.

Čemu so neodvisni trgovci proti temu konkurenčnemu molohu? Zato, ker jim je z njim nemogoče tekmovali. V vladni tožbi proti njemu, se glasi, da čim A & P odpre kje svojo prodajalno na novo, prodaja živila ceneje kot pa jih morejo mali trgovci kupiti na debel. A & P v takih konkurenčnih dela v svoji novi prodajalni čestokrat izgubo, ker prodaja stvari prepoceni — toda v namenu, da s tem izrine male trgovce. Ko se konkurence iznebijo, začne cene polagoma dvigati in kovati profit za svoje gospodarje.

Od časa, ko je bila tožba vložena pa dosedaj je A & P izdala za oglese proti nji v velikih dnevnikih in magazinih že nad PET MILIJONOV DOLARJEV. Vrh tega argumentira proti tožbi v radiu, v svojih prodajalnah in kjerkoli sploh more.

Ker je pet milijonov dolarjev za časopise lep denar, je naravno, da uredniki pomagajo v propagandi proti tožbi z uredniškimi članki in na druge žurnalistične načine.

Tako sliši publika samo eno plat zvona.

A & P pripoveduje javnosti v svojih oglasih, da ji ni mar drugega kakor dati gospodinjam najboljšo robo po najnižji možgici ceni.

Mnogo ljudi to verjame. V resnici so take veržne kombinacije kolos za kovanje profitov v prid CIMMANJSEGA števila lastnikov ter ravnateljev.

Socialisti že od nekdaj uče, da pod kapitalizmom postajajo velike korporacije večje leto za letom in takozvani "neodvisni" (independent) mali trgovci, podjetniki in obrtniki pa postajajo bolj in bolj zgolj "komiji" velebiznisa.

Monopole je pod sedanjim sistemom nemogoče razbiti, ne glede koliko "anti-trustnih" postav bi imeli. Edino pravilo — edini izhod je, da se ljudstvo izreče za socializem in tako bodo monopoli postali ljudska posest in obratovani bodo njemu v dobro — nič več za profit posameznikom. To se bo prav gotovo nekega dne zgodilo tudi v naši deželi.

lično dobro gre, ni nič ošaben, da bi se s cigaro v ustih norčeval iz drugih, manj uspešnih, ali celo iz revnega delavskega lista.

Peter je drugačen možak. On ni iz take tvarine, da bi komaj čakal prilike pljunuti na kaknega nesrečnika, pa bil bi to posameznik ali ustanova. On je zaveden in ob enem uspešen, ker ni prezirljiv. Sreča mu je mila in ta urad mu želi vse najboljše. Ne glede kaj prinese bodočnost, ostane zapisan v arhivu Proletarca z debelimi črkami. Zelim, da bi se tudi drugi ki so sedaj še neaktivni, zavzeli, da bi skupaj vso stvar tako uredili, da bi bilo vse v rednem toku kot se to spodobi za napredno strujo. Vsi vemo, da bomo morali nekaj ukreniti, da si list stalno opomore, da se ga spravi v redni tok. Tu ni treba samo denarja, tukaj se je treba zamisliti kako iti naprej ako ta ali oni opeša.

Služajno, če bi kdo obel, kot smo orijentirani danes, ni nikogar, ki bi nasledil saj nekoliko, da se ne bi takoj ustavilo ali še bolj zakasnilo, ker tukaj je treba redno urejevati list, zbirati gradivo in urejevati koledar; zopet zbirati gradivo za knjigo, ki jo izdaja Prosvetna matica. Vse to delo sloni na eni osebi in to je urednik.

Včasih — kot pravi, je lahko delal cele noči. Ako je postal zaspal, si je kar v uradu skuhal kave, pa spet lahko delal nekaj ur in to se je ponavljalo kar naprej. Danes temu ne gre tako — ako bo delal ponoči ne bo mogel podnevi. Vse to je treba prejeti ali slej vzet v pretres.

Hm — kako se je raztegnilo to poročilo o P. Benedictu, ker sem zašel na probleme, katere ima tudi on v mislih.

Somerset, Colo. — Anton Majnik je poslal naročilo in znesek za šest koledarjev.

Argo, Ill. — Jacob Adam se je ogasil v uradu, obnovil naročnino in prispeval listu v podporo \$2. Ob enem je izročil naročnino tudi za Johna Antolicha iz Lyonsa, Ill.

Chicago, Ill. — John Movrin, naš znani urad, je prispeval v tiskovni sklad \$2.

Se vedno v Chicagu, oziroma v Roselandu, to je na južni strani mesta od koder je obiskala ta urad Mary Putz, obnovila naročnino na list, naročila koledar in prispevala listu v podporo \$2.

La Salle, Ill. — Leo Zevnik je poslal naročnino za Franka Brekna in Josepha Simonca, ki je tudi prispeval v tiskovni sklad \$1, in Leo Zevnik \$1.20.

Springfield, Ill. — Joseph Ova je poslal naročnino za Johna Filipicha, in Julia Filipich je pa prispevala v tiskovni sklad \$1, in Joseph Ova \$1. Pravi, da je drugače vse po navadi.

Waukegan, Ill. — Martin Judnich je poslal naročnino za Matka Gregorina, in za Jerryja Spacapano, ki je tudi prispeval v tiskovni sklad \$1.

Prairie View, Ill. — Roman Leskosek je poslal listu v podporo \$1. Hvala za opombo — je vse v redu. Ob enem sporoča, da je oldtajmer ne samo v delu pač pa tudi v čitanju naprednih listov. Delal je v Zagorju ob Savi, seveda to je bilo pred mnogimi leti, pravi, da leta 1893. Delali so od 6. zjutraj do 7. zvečer in dodali so "enmalo" časa tudi v nedeljo. Ker takrat še ni bilo Proletarca je čital Delavca in Rdeči Prapor. Zeli Proletarcu še dolgo življenje. "Life begins at forty", pravijo v Ameriki. Torej list je komaj pričel živeti.

Arma, Kansas — Martin Krušič je sporočil, da društvo 434 SNPJ ostane v Prosvetni matici. Vse drugo vzeto na znanje.

Pittsburg, Kansas — John Pecar je poslal naročnino in listu v podporo \$1. Piše, da sta ta urad obiskala z ženo in sinovi, ki žive na južni strani mesta, ravno pred enim letom. Takrat je obnovil tudi naročnino in prispeval \$2 listu v podporo. Priponi, da se je takrat uredniku mudilo in ni bilo časa za daljši razgovor.

Temu ni zameriti. Ker tukaj res ni časa, da bi razpoglagali njim. Včasih je odpravljen v tiskarno, v kateri mora biti ob gotovi uri — in če bi tudi nje-

(Konec na 3. strani.)

Joško Oven:

RAZGOVORI

Ko to pišem, je bilo koncem januarja. Ko bo to natisnjeno, smo že v februarju. Kot pravijo naši vremenski preroki tu pri nas v Chicagu, je bil to v resnici izredno čuden mesec. Sedemindesetdeset stopinj toplote in to v januarju, je v resnici nekaj čudnega. Pravijo, da doli v solnčni Kaliforniji imajo precej neprilike z njihovo "toploto". Poročajo, da njihovi toplomeri kažejo nekaj kar je prav podobno — zimi.

Tudi novic je precej. Ne ravno takih, ki bi pomenile takojšnjo nevarnost — ali novic, katere vendar zelo nazorno predstavljajo današnje čase. Na prvi strani dnevnikov je bil seveda Alger Hissov sodni proces, kateri se je končal z obsodbo — dobil je pet let ječe. Komaj je bil ta končan, se je ponovno začel proces, v katerem sta obtožena špijonaže Judith Coplin in Valentin Gubičev. Torej glede sodnega materiala ne zaostajamo daleč za železnim zastorjem. Ameriška legija je tudi v prvi vrsti boja proti vsemu kar diši po rdečem. Demagogi vseh vrst imajo danes čudovito polje.

Postenih, v resnici naprednih novic najdeš danes zelo malo v našem meščanskem časopisu. Tu in tam se dobi kak modrijan, kateri si še upa napisati kakšno napol pošteno stvar, ali to je navadno kje v ozadju, skrito med oglasi. Kajpada, novice kot je bila poldrumulijonska tatvina v Bostonu, ali pa če žena ubije svojega soproga, mož zadavi svojo razpročeno ženo, penajstletni deček ustrelji svojo mater itd., to pa so novice na prvi strani.

V kongresnih zbornicah je veliko govorjenja, ali do sedaj še zelo malo akcije. Največ boja je radi takozvanega "Fair Employment Practices Commission" (FEPC). Kongresni in senatni zastopniki doli z juga so v večini vsi proti. Ali to je šele začelo. Zato so fantje v resnici veseli, karar pride nekaj kot je naprimer Hissov sodni proces, da lahko malo demagogirajo.

O zgodovini Mehike (Nadaljevanje)

V prejšnjem članku sem omenil kako je Calles izbral Lazara Cardenas za predsedniškega kandidata. Ali se sanjalo se mu ni, da je Cardenas vzel zelo resno šestletni načrt in svojo kandidaturu. Ne samo to. Sel je na predsedniško kampanjsko turo kot se nihče njegovih prednikov. Pot ga je vodila ne samo v večja mesta, ampak tudi v najbolj zakotne vasi, kjer ni bilo moč goče rabiti avtomobila in dostikrat niti osla ali konje. Tukaj je sedel ta čudni novi predsedniški kandidat med Indijanci ter se v njih jeziku razgovarjal o njihovih potrebah in težavah. Sedem mesecev je bil na potu. Prepotoval vso mehiško republiko — in poslušal vse njihove pribožbe.

Njegovi govori niso bili dolgi in ne demagogični. Vprašal je ljudi: "Kaj potrebujete? Voda, šole, semena, zemljo, zdravstva? Če bo le moč, dal vam bom, kar zahtevate."

Callesu Cardenosova kampanja ni bila ravno po godu. Ali mislil si je: "Mlad je, naj govori, končno sem le jaz gospodar." Cardenas je bil izvoljen predsednikom v juliju 1934. Ustoličen je bil zadnji dan v novembru. Njegov ministerski kabinet je bil Callesov, vključevši z njegovim sinom Rodolfom. Prve tedne je bil Cardenas precej poslušan. Ali ne doigo. Prvi je prišel na vrsto agrarni program, kar je bogate callisiste precej udarilo. Nato je zapril igralnice. In ker to še ni bilo dovolj, je unijskim delavcem odprto namignil, da naj zahtevajo večje plače. Calles je sedaj v resnici spoznal, da se je zelo zmotil s tem človekom. Ker mu telefonski razgovor z Cardenosom ni pomagal, je Calles sklical svoje senatne privržence v svojo palačo v Cuernavaco ter jim omenil, da je potrebna glede novega predsednika kakšna akcija. Cardenas je udaril nazaj. Pometal je vse Callesove zastopnike iz svojega kabineta in nato imenoval vanj svoje liberalne ljudi. Bil je pa toliko premeten, da je med drugimi dal mesto staremu katoliškemu generalu Saturninu Ce-

dillo ter s tem preprečil večji upor. Stari avtokraj Calles ni bil pripravljen na kaj takšnega. Zbolel je. Odšel je v Kalifornijo za šest mesecev. Ko se je vrnil nazaj, je imel s seboj nekdanjega unijskega vodjo Luisa Moronesa. Ali bilo je prepozno. Cardenas je bil v sedlu. Zastonj ga je stari nekdanji boljševik nazival za komunista, kar se je glasil malo čudno; nekdanji revolucionar, svareč ljudi pred novim radikalizmom. Tudi njegov apel na organizirane delavce, da naj sledijo konservativnemu vodstvu, ni pomagal. Nekaj tednov za tem je bil dinamičen vlak na progi Mexico-Vera Cruz. Trinajst oseb je izgubilo življenje. Osumljeni atentata so bili Callesovi ljudje. Sledila je ogromna demonstracija pred narodno palačo v glavnem mestu — zahtevajo odstranjenje Callesa. Cardenas je spoznal, da je v resnici najboljše, če se starega pošlje v inozemstvo. In tako je nekega aprilskega večera Calles dobil obiskovalce v formi generala in treh vojakov. Najprvo je mislil, da to pomeni eksekucijo. Ali to ni bil njih namen. Posadili so ga na voz ter ga odpeljali na letalsko postajo, kjer ga je že čakalo letalo. Drugo jutro je že bil v Brownsville v Texasu. Kot so poročali časniki reporterji na licu mesta — ni več izglejal kot legendarni "mož iz železa", ampak zelo potr. Dejal je: "Izginali so me radi tega, ker sem bil proti diktaturi proletariata..."

(Dalje v prihodnjici.)

Naše gibanje

Človek z veseljem čita dopise in poročila naših stari zvestih prijateljev. Doli na zapadu jih imamo precej, ali eden najprirednejših je naš "Big" Tony. V Los Angelesu, Fontani in v bližnjih okoliščah imamo prilično naročnikov, več teh se od časa do časa oglašijo. Zadnjič sem dobil novoletno voščilo od starega Clarendon-Hillskega prijatelja, kateri je zvest naročnik in podpornik Proletarca — Mike Reading. Vprašal je za novice in kako živimo: Mike živi doli v solnčni Kaliforniji na lepem ranču, toda na Proletarca in na svoje stare znance se ni pozabil.

Fantje v Clevelandu so se ponovno postavili. Vedo, da naš list ne potrebuje samo besed, ampak v sedanjih strašnih draginji tudi še kaj drugega.

Letos je jubilejno leto našega lista. V kratkem bo organizirana akcija — da se pošteno proslavi ta jubilej. Zato sodrugi, naj vsak po svoji skromni moči napravi nekaj za uspeh te proslave.

ALI SODELUJETE?

Dolžnost vsakega delavca je pomagati v borbi proti krivicam in za boljše razmere.

Tole mi ne gre v glavo?



Kako to, da po zmagi vojne za demokracijo in za poraz fašizma ne čujemo v politiki drugega kakor obravnave in obsodbe proti špijonu, to mi ni kakor ne gre v glavo.

V. sovjetskem bloku, v Zed. državah, v Kanadi, povsod so izgovori, aretacije, senzacionalne (2) obravnave in obsodbe proti špijonu. Le čemu je po svetu drug napram drugemu toliko nezaušnosti, in toliko sejanja sovraštva, tudi to mi ne gre v glavo!

Z UPRAVNIKOVE MIZE

(Konec s. 1. strani)

gov oče prišel, bi ne smel muditi časa z njim.

Ely, Minn. — Jacob Kunstelj je poslal naročnino za Antona Zbasnika. Hvala za dober nasvet, ga bomo upoštevali.

Cleveland, Ohio — Joseph F. Durn je obnovil naročnino in prispeval v tiskovni sklad \$5. Ob enem pripomni: "Vidim, da Proletarec še živi," in doda, ko bi se moglo dobiti večje število petdolarskih udarnikov, tako kot zadnji, ko je bila kampanja v ta namen, pa bi srečno izšli. Ideja je dobra in izvesti bi se dala. Poleg pa dostavi, da za koledar menda bolj slabo izgleda? O zdaj je že upanje, da kmalu izide ako kaj novega ne pride v napotje. Pripomni tudi, da je klub št. 49 JSZ prispeval \$100 listu v podporo, katere bo pa prinesel A. Božič, ko pride v Chicago. Zadnjič je klub 27 poslal \$50, zdaj klub 49 \$100, bo res sveto leto, kot napoveduje Tone Jankovih. Vse, kar morem reči v takih slučajih je, da takim ljudem je list hvalježen, ker brez njih ne bi praznoval letos 43 letnico svojega obstanka.

Se Cleveland — John Krelb je poslal naročnino za Johna Kola, Josepha Medica, Louisa Paulica, Antona Skopina, Franka Zadnika in Josepha Zadnika.

Herminie, Pa. — Anton Zornik je poslal naročnino za sledeče: Jos. Kocjan, Vinko Petercel, Joseph Progar, John Terchel, Joseph Zupančič, vsi iz Strabane; Louis Bregar in Matt Maurovich, oba iz Greensburga; A. Potocnik, L. I. Z. Dom; B. Zupančič, Library; C. Lajovec, Canonsburg; Milanko Mrvosh, Harwick; Anton Premrov, Meadow Lands; Anton Rožanc, Houston; Alex. Skerly, Export.

Dalje so A. Zorniku izročili naročnine še sledeči: Frank Jeltnikar, Tarentum; Frank Udovič, Washington; in Frank Skrinar iz McDona, ki mu jo je naročil njegov prijatelj. Vsi ti so v Penni.

Kot izgleda, se je naš marljivi zastopnik zavzel, da bo nadaljeval od tam, kjer je radi boleznj začasnó prenehal. Kot vedno, mu želimo vso srečo.

Gallatin, Pa. — Mrs. Frank Zadnik je poslala znesek za koledar.

Johnstown, Pa. — Frank Cvetan je poslal naročnino zase in ponovili so mu jih Joseph Brezovec, Joseph Turk, Frank Turšič, Anton Sadar in Anton Vidrih. Ob enem je poslal znesek za 11 naročnin, imena pa smo že prej navedli. Piše s precej potrto dušo — pravi, da smo mi krivi, ker se nismo koledarja izdali. Izjavi, da je v resnici bolan od zbadljivk, ki lete nanj kamor se obrne. Obžalujem, da mi spravljamo naše dobre sotrudnike v tak položaj. Vem, da je vse to zanje zelo težavno in razočarljivo. Vendar vse obžalovanje z naše strani nič ne pomaga. Naši agitatorji so jih morali že toliko preslišati z nami vred, ker mi tukaj smo kritiki deležni še v večji meri kot posamezni zastopniki. Na nas leti z vseh strani. Stojimo na po-

zornici kot sv. Stefan, ko so ga kamenjali; četudi nismo privezani kot je bil on, vendar se ne umikamo. Skušamo storiti kar se da — pa za to leto je že prepozno, da bi napako popravili. Ravno v današnji koloni, bolj od začetka, sem omenil, da bo treba nekaj resnega ukreniti o tem; pa naj nikdo ne misli, da rečem to v šali, preveč je že padlo zbadljivk, da bi se to v bodoče ponavljalo.

Latrobe, Pa. — Theresa M. Arch je obnovila naročnino in ob enem poslala članarino Prosvetni matici za društvo št. 318 SNPJ znesek \$6, za leto 1950. Ob enem pripomni, da rada čita Proletarca in želi, da bi bilo še malo več dopisov iz raznih krajev. Dobro bi bilo če bi vse te želje vzeli čitatelji v poštev in nam poslali take dopise ter nam na ta način sporočili kako je v dotični naselbini.

Russelton, Pa. — Nick Sempr je poslal naročnino in listu v podporo 50c. Ob enem se zahvaljuje, da mu nismo lista ustavili, ko je malo zaostal. O — saj nismo tako hudobni, kot si nas mogoče kdo predstavlja!

Smithsfield, Pa. — Frank Može je poslal znesek za koledar — oziroma knjigo, kot omenja; saj vem kaj misli.

Sheridan, Wyo. — Frank Asich je poslal za koledar in želi slovar, kar sem mu že osebno raztolmačil. Upam, da je moje pismo prejel.

Milwaukee, Wis. — Louis Barborich je poslal naročnino za Johna Musicha, Mary Shuler, Rudi Singerja, Johna Juvana, F. M. Sedminega, S. Jerneseka in M. Podjavorseka. In vsoto listu v podporo, ki so jo prispevali John Juvan \$1, Margaret Seruga \$1, Mary Shuler \$1, John Klopčič \$1 in Louis Barborich \$1. On tudi potoži, da se že ne upa iz hiše radi koledarja. Zdaj naj pa še dodam one, ki so v tem času poslali članarino Prosvetni matici.

La Salle, Ill. — Frank Udvanec za samostojno društvo "Edinost" znesek \$6.

Cleveland, O. — John Strancar St. je sporočil, da društvo št. 312 SNPJ še nadalje ostane v Prosvetni matici.

Strabane, Pa. — Jacob Pavcic poslal za društvo 138 SNPJ \$18.

McKees Rocks, Pa. — Jacob Ambrozich za Federacijo društev SNPJ zapadne Penne \$24.

Windsor Heights, W. Va. — Frank Kolenc za društvo 407 SNPJ znesek \$3.

Milwaukee, Wis. — Helen Ambrozich je poslala za društvo 747 SNPJ \$6 in Jacob Rozic ravno od tam, za društvo št. 764 SNPJ \$12.

Med tem ko sem to kolono pisal je nas posetil Andrew Božič iz Clevelanda in izročil temu uradu onih \$100, ki sem jih že prej omenil v imenu kluba 49, in ob enem je za isti klub izročil članarino Prosvetni matici znesek \$18. Andrew je prišel na sejo Delavskega centra, ker je omenjeni klub tudi delničar

te ustanove. Rad bi še nekaj vključil v to kolono, pa moram končati, ker me urednik že čaka, da isto odnese v tiskarno — to raj bom nadaljeval drugi teden.

Novi odbor kluba št. 49 JSZ in drugo

Cleveland, O. — Klub št. 49 JSZ ima v tem letu sledeči odbor: Predsednika, kot običajno, se izvoli posebej na vsaki seji; tajnik-blagajnik je John Zajc; njegov naslov je 452 E. 157th St., Cleveland 10, O. Organizator in zapisnikar, Anton Jankovih. Nadzorniki: Math Petrovich in Andy Božič.

Klubova veselica na božič 25. decembra je dobro uspela.

Klub je na svoji seji sklenil prispevati sledeče vsote:

Proletarcu	\$100.00
Podružnici Sansa št. 48	40.00
Čitalnici Slov. del. doma	
Waterloo Rd.	25.00
Progresivni stranki tega distrikta	25.00
V podporo slepim otrokom v stari domovini	10.00
Za naročitev Proletarca v agita-tijski-namen, prispevano v drugič	24.00
Za književno akcijo v stari domovini	15.00
Skupaj	\$239.00

Torej lepa vsota od enega kluba, dana v dobre namene. Tako je ta klub storil tudi lanskó leto.

— Anton Jankovih.

Peter Benedict je tu z nasveti glede naših publikacij

El Cajon, Calif. — V decembru minulo leta, ko sem se vračal iz Detroita proti domu, sem se zamudil nekaj časa v Chicagu in obiskal urad SNPJ ter Proletarca. Sešli smo se ob tej priložnosti Joseph Culkar, predsednik SNPJ, Frank Zaitz in podpisani. Glavni naš pomenek se je sukal o problemih Proletarca, o delu za Ameriški družinski koledar, kako Proletarcu znižati tiskovne stroške itd. Časa smo imeli malo, zato bom nekaj svojih misli povedal v tem dopisu.

Moja želja je obvarovati Proletarca in koledar. Vsi, ki se zanimamo za ta list, vemo, da njegovi redni stroški niso še nikoli krili izdatkov in je bilo radi tega vedno potrebno masiti vrzel z drugimi viri. Toda ker so v sedanjih draginji tiskovni stroški že med vojno in potem še po vojni jako narasli, je potrebno preudariti, kako jih znižati.

Predno nadaljujem z nasveti, je eno moje priporočilo ljudem v glavnem uradu SNPJ ter drugim vodilnim članom v tej jednoti; znanu mi je, da večina teh ljudi v odboru in v uradu želi, da Proletarec izhaja še mnogo let. Torej če le mogoče naj stvare uredimo tako, da bi se Proletarca tiskalo v tiskarni SNPJ in to po najnižji mogoči ceni.

Proletarec naj izhaja še v nadalje tedensko (namreč enkrat na teden) na štirih straneh. Ako to ne bo izvedljivo, naj pa izhaja enkrat na vsaka dva tedna.

Angleška stran naj ostane kot je.

Novice iz starega kraja naj se opusti (čitamo jih itak veliko v Prosveti).

Poroča naj se na kratko, kot dosedaj, o glavnih svetovnih dogodkih in o razmerah.

Koledar: Oglase naj se prične nabirati zgodaj v poletju in posilari naj bodo upravnistvu vsi najpoznejše do 1. septembra; ravno tako do istega časa vsi spisi za v koledar. Tako bo v tiskarni dovolj časa in potem v ured-

ništvu za ureditev in dotiskanje koledarja tako, da ga bodo vsi, ki si ga pravočasno naroče, prejeli in se za ljudi veliko žrtvoval. Ko je prišel Etbin Kristan iz starega kraja na govorništvo, ga je nekaj časa spremljal po naselbinah Frank Podboy. Bil je vztrajen agitator za Proletarca in delal tudi že v njegovem uradu. Govoril je na shodih za socialistično stranko in JSZ, pomagal graditi njene klube, agitiral za SNPJ in bil več let tudi član njenega glavnega odbora. Nastopal je na shodih za organizacije v unije in bil zelo aktiven v stavki jeklarskih delavcev l. 1920. Po porazenju unije se je znašel na črni listi in dela ni mogel dobiti nikjer razen v kaki zakotni majni, ki ni bila last družbe pač pa posameznika. Silnega časa je žrtvoval ljudem v korist in ob enem se boril za preživljanje družine. V družbi je bil zabaven in poln navdušenja za bodočnost.

Frank, spomni se na to svoje delo in pomladil se boš, kajti 65 let ni še nikakršna posebna starost.

Vaš sodrug Peter Benedict.

Zadnji klic na shod o Jugoslaviji

Chicago, Ill. — Čeravno je bilo že poročano o nameravanem javnem shodu, ki se vrši v petek zvečer 3. februarja v dvorani SNPJ, in na katerem bosta podala svoje vtise Mirko G. Kuehel, glavni blagajnik SNPJ in glavni tajnik SANSa, ter Milan Medvešek, pomožni urednik Prosvete in blagajnik SANSa, ki sta se pred kratkim povrnila iz obiska v Sloveniji ter Jugoslaviji sploh.

Najbrže je malo rojakov, ki bi se ne zanimali za svojo staro domovino, ampak ogromna večina jih je, ako ne vsi, ki žele kaj več izvedeti o tamošnjih razmerah, o delu in naporih za zgraditev porušeni domov, obnovi in povečanju industrije ter izboljšanju splošnega položaja.

Vse to boste lahko slišali na tem shodu, katerega sklicuje Centralni odbor podružnic SANSa, društev in klubov v Chicagu, in zato ponovno vabimo rojake in rojakinje iz Chicaga in bližnje okolice, da se tega shoda udeležijo v obilnem številu. Pričetek shoda ob 8. zvečer.

Na svidenje 3. februarja, kliče in vabi

Odbor centrale.

Zelo pesimistično pismo

Malo jih je med nami, ki bi v delu za napredek in v borbah za pravice delavcev toliko prestal kot je Frank Podboy. Svoj dom ima že mnogo let v naselbini Park Hill blizu Johnstowna v Pennsylvaniji. Nedavno je nam poslal delniško poverilnico (proxy) Slovenskega delavskega centra in ob enem napisal uredniku sledeče besede:

"... Znano ti je, da se staramo in z nami vred se stara in peša naša moč. Delo v jami (premogovniku) sem pustil radi oslabelosti v septembru 1948. Mislim sem, da z majnarsko pokojnino ter s penzijo od social security se bo človek že kako rinil naprej. Star sem 65 let torej dovolj za mirno življenje, pa ne gre tako gladko. V življenju človeka se vedno dogodi kaj takega kar mu prekriža račune.

Vidim, da je tako tudi pri Proletarcu.

Se pač staramo in čakamo konca.

Kar se mene samega tiče, prej ko pride toliko bolje. Svet in razmere, v katerih živimo, so za nas stare ljudi preveč zmešane ... toliko, da se v njih ne izplača živeti ..."

Iz teh njegovih vrstij veje precej razočaranja. In res je Frank nadpovprečno mnogo izkusil in se za ljudi veliko žrtvoval. Ko je prišel Etbin Kristan iz starega kraja na govorništvo, ga je nekaj časa spremljal po naselbinah Frank Podboy. Bil je vztrajen agitator za Proletarca in delal tudi že v njegovem uradu. Govoril je na shodih za socialistično stranko in JSZ, pomagal graditi njene klube, agitiral za SNPJ in bil več let tudi član njenega glavnega odbora. Nastopal je na shodih za organizacije v unije in bil zelo aktiven v stavki jeklarskih delavcev l. 1920. Po porazenju unije se je znašel na črni listi in dela ni mogel dobiti nikjer razen v kaki zakotni majni, ki ni bila last družbe pač pa posameznika. Silnega časa je žrtvoval ljudem v korist in ob enem se boril za preživljanje družine. V družbi je bil zabaven in poln navdušenja za bodočnost.

Frank, spomni se na to svoje delo in pomladil se boš, kajti 65 let ni še nikakršna posebna starost.

Sedaj tudi toriji za socialno zaščito in splošno zaposlenost

(Konec s. 1. strani)

V resnici bi se njegova vnanja politika, če bi bil on predsednik vlade, od Attleejeve-Bevinove prav malo razlikovala razen morda v slučaju Indije. Laboriti so ji dali svobodo, Churchill pa se bi branil popustiti kar bi pomnilo le nekoliko več izgube življenj — a Indija bi se prej ali slej vseeno osvobodila. Laboriti so storili pametno, ker so tak izid pospešili.

Dalje so laboriti sklenili podžaviti jeklarsko in razne druge velike industrije. Ako zmagajo toriji, bodo ta sklep preikicali, toda tisti obrati, ki jih je laboritska večina že socializirala, pa ostanejo last države.

Anglija se kapitalistična

Kot je omenjeno, je samo 25 odstotkov angleškega gospodarstva državna posest, vse drugo je še privatna svojina — toda striktno pod vladno kontrolo.

Ce zmagajo laboriti, pa se bo s podžavljanjem nadaljevalo, toda nič hitreje kot se je v minulih štirih letih.

Ameriški reporterji v Angliji prerokujejo, da se Churchill ne bo vrnil v vlado, ker bodo zmagali laboriti, dasi ne s tolikšno večino kot so pred dobrimi štirimi leti.

KOMENTARJI

(Konec s. 1. strani)

vlado, kateri so splošni interesi deveta briga.

James B. Carey je v imenu CIO izročil senatnemu odseku za vnanje zadeve protest proti zaslužjevanju delavcev v Sovjetski zvezi. Pravi, da drži v raznih taboriščih na prisilnem delu enajst milijonov ljudi. Izjavi dalje pravi, da se je takih metod posluževal tudi Hitler. Kakor on tako tudi Stalin postopa to s dvojnimi namenoma, pravi Carey; prvič, da ima delavce zastoj, drugič, da se z izmogajevanjem polagoma iznebi "nežubih elementov". Se izgarajo in poginejo. Te vrste obdolžitve in protesti so v zadnjih letih prišle tudi iz angleških, ameriških, japonskih, nemških in raznih drugih krogov. To, da je bilo v Rusiji ves čas po revoluciji tisoče jetnikov in vsi poslani na prisilna dela, ni nobena skrivnost. Da-li jih je sedaj res že enajst milijonov, kakor trdi Carey, ne vemo in bržkone tudi on ne. Lahko pa bi se Sovjetska vlada iznebila takih očitkov ako bi pustila v svoje meje merodajne osebe iz drugih dežel. Rusija je edina velika dežela na svetu, ki ne pusti nikogar iz tujih dežel čez svojo mejo, razen diplomatskim zastopnikom in pa par reporterjem, ki pa morajo stanovati v Moskvi. Ko je lani Louis Adamič vprašal sovjetsko

ambasado za dovoljenje obiskati Moskvo, Leningrad in Stalin-grad, mu je bila viza odklonjena in na njegova pisma niti odgovarjali niso. In vendar je v svojem tisku in v predavanjih imel Louis Adamič za Sovjetsko zvezo ter njen sistem vedno prijateljsko besedo. Toda vzlic temu mu v sovjetski ambasadi niso zapuili. Iz njegovega opisa v T. & T. je razvidno, da ji je to jako zameril.

"Umori usmiljenja" imajo še pozornost javnosti in pa sodišča se ukvarjajo z njimi. Taki umori niso nič novega. Le da se je enega spravilo v javnost na dramatičen način in potem se je izvedelo o par drugih. En tak umor je izvršil letos deček, ki je bil na sodišču spoznam blaznim. Ni pa se bati, da bodo neozdravljive pokončavali kar drugega za drugim. Zdravniki si tega sami ne žele, ker si bi zelo zmanjšali dohodek — zato bodo življenja bolnikom podaljševali dokler mogoče, kakor so jih doslej.

Dr. E. W. Barnes je škof anglikanske cerkve in filozof. Lani je prišel v svetovni tisk s priporočilom angleški vladi, da naj se slaboume sterilizira, dovolji "umore usmiljenja" nad ob rojstvu pohabljenimi otroci, ako so neozdravljivi in uči naj ljudi porodne kontrole, ker je Anglija prenatrpana. O njegovih priporočilih so potem veliko pisali, a ostalo je vse po starem in tudi bo.

Urednik politične akcije AFL izlučil dobro resnico

Ameriška delavska federacija, ki se ponaša, da je najmočnejša zveza unij v tej deželi, je pred par leti pričela konkurirati uni-

jam CIO tudi s svojo posebno "politično akcijo".

Imenuje se uradno "Labor's League for Political Education". Izdaja tudi svoj politični list "League Reporter". Izhaja v Washingtonu, v glavnem uradu AFL.

V izdaji z dne 12. decembra pravi med drugim:

"Unijska akcija brez politične akcije ne bo nikamor prišla.

Toda politična akcija brez volilcev je prazna gesta".

To je pravilno rečeno, le da se ni AFL nikoli posluževala resne, praktične, res delavske politične akcije, dasi ima sedem milijonov članov in z njimi ter njihovimi vred najmanj petnajst milijonov volilcev.

Na volilne dneve gredo večinom vsi izmed njih na volišče in glasujejo za "delavske prijatelje", ali pa za Tafta in slične. Delavski prijatelji se unijam po volitvah izneverijo in postanejo spet "delavski prijatelji" šele ko so znova v kampanji za ohranitev svojih mandatov.

Dovoz naše pošte v inozemstvo stane Z. D. veliko denarja

V lanskem fiskalnem letu je plačala ameriška poštna uprava ameriškim in tujezemskim parobrodskim družbam za prevoz pism ter pakete pošte \$22,500,261.

Socialisti, kakršni ugajajo nasprotnikom, niso socialisti.

Iskati napake na drugih je igrača. Delati je težje.

Komur je za resničen delavski list, naj naroči in agitira za "Proletarca".

SPOMNITE SE SVOJIH V DOMOVINI Z DARILOM

DOVOLITE, DA MI NAPRAVIMO ZA VAS HITRO — EKONOMIČNO — SIGURNO NE ČAKAJTE — NAROČITE SEDAJ

Uspelo nam je dobiti veliko zalogo prvovrstne moke, znamke "Gold Medal", katero lahko za NEODREJEN CAS — dokler zaloga traja — lahko pošljete v Jugoslavijo po ZNIZANI CENI in sicer:

GOLD MEDAL

\$8 moka v vrečah od 100 lbs. s plačnim prevozom do Reke

GOLD MEDAL

\$11 moka v vrečah od 100 lbs. s prevozom plačnim do najbližje postaje prejematelja

OPOMBA: Zaradi obstoječih odredb v Jugoslaviji priporočamo, da pošiljatelj ne pošilja več kot dve vreči moke na eno osebo.

STANDARD PAKETI: Nati veliki izbiri Standard paketov smo dodali Paket "A" z vsebino 100 funtov riža — long grain Carolina Rice — extra fancy.

Do najbližje postaje prejemnika \$25.00

Do Reke \$22.00

Fredvidovajoči porastek cene kavi a želeči obdržati dosežanje cene Standard Paketa, kuphi smo pravočasno dodatno količino kave, vsled tega NASE CENE STANDARD PAKETA ostanejo iste in ravno tako tudi KVALITETA KAVE v njih.

Pišite po pojasnila za pošiljanje vašim v domovino teh vseskozi ekonomičnih paketov s hrano.

STREPTOMYCIN pošiljamo z zrakoplovno pošto v vse kraje Jugoslavije po sledečih ZNIZANIH cenah:

10 gramov	\$ 9.00	40 gramov	\$36.00
20 gramov	\$18.00	50 gramov	\$43.00
30 gramov	\$27.00	100 gramov	\$83.00

OPOMBA: S tem obveščamo pošiljatelje, da smo mi za vsa naročila srušno posredovalci med pošiljatelji in tukajšnjimi oblastmi, torej vsled tega vsako naročilo postane lastništvo pošiljatelja.

Najboljše posluge vam daje

DOBOVOLJNI ODBOR, Inc.

245 West 18th Street — New York 11, N. Y.

Tel. Watkins 4-9016

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

LETNIK 1950

CENA SAMO \$1.50

Naročila naslovite

PROLETAREC

2301 So. Lawndale Ave.

Chicago 23, Ill.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izveniši Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$4.00 za pol leta; \$2.00 za četrt leta; za Chicago in Cook Co., \$9.50 za celo leto; \$4.75 za pol leta; za inozemstvo \$11.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 SOUTH LAWDALE AVENUE
CHICAGO 23, ILLINOIS

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON
3734 WEST 26th STREET
Tel. Crawford 7-3212

OFFICE HOURS:

1:30 to 4 P.M.

(Except Wed., Sat. and Sun.)

6:30 to 8:30 P.M.

(Except Wed., Sat. and Sun.)

Residence:

221 Shinton Rd., Riverside, Ill.
Phone Riverside 2212

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH

SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING COMPANY

Tel. Michigan 2-3145

1838 N. HALSTED ST.

CHICAGO 14, ILL.

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Labor's Monopoly

The sloganers of organized industry are at it again and this time their pet phrase is "Organized labor is a monopoly."

It's a neat phrase — one that slips off the tongue easily at Rotary and Kiwanis Club meetings. It looks good in print, too, to those who don't want to play fair with the unions.

The fact that it's phony doesn't seem to bother those who use it.

But it irks those who know and believe in the labor movement. Among the irked is the Cleveland Union Leader, which goes a bit further than merely saying "phooey!"

"Labor too long has had a monopoly over many things, but surely never a monopoly on members' jobs," says the Union Leader.

"Labor still has a monopoly on all the ramshackle houses in the slums of our great cities... Labor has a monopoly on the wards of too many unkempt charity hospitals."

Labor, the Union Leader declares, has a monopoly or near-monopoly on inadequate medical treatment, on fear of unemployment, and on "a million 'tin lizzies' that will be paid for in three years if not attached because a few installments cannot be met."

Organized labor, the paper concludes, "is not now, never has been nor ever will be monopolistic."

All of which leads us to conclude:

Labor would be most happy for somebody to break the monopolies it has on the bad things our society produces.

And it would be equally happy if somebody would crack down on the business monopolies which stifle competition.

Civil Rights Again

An old and wise friend of ours opines that the civil rights issue is "darn near worn out."

"It ought to be," says he, "At the beginning of almost every session of Congress it's taken down from the shelf, dusted off, kicked around and then put back on the shelf again."

He's tired of such behavior. And so are we. Frankly, we've been tired of it for a long time.

From where we sit it looks as if civil rights legislation will come down off the shelf again this year.

We have a hunch that the same forces which blocked its passage in the past will be right in there trying to give it another kicking around.

And we also have a hunch that they may not succeed, filibuster as they may.

Nobody who has taken the trouble to investigate the situation will deny that a certain portion of our population gets a rough deal because of race, creed and color discrimination.

And it's obvious to most people that certain types of civil rights abrogation could be checked or eliminated by the proper legislation.

Yet there is a group in Congress which has insisted—often and noisily—that the federal government has no business poking its nose into the matter.

This group can be trounced—and trounced badly—if other members of Congress who profess to believe in a real civil rights program will get in there and pitch for all they're worth.

They should. They really should—and at the present session—CIO News.

PEOPLE DO IT

By Henry Jones

The wool that goes into the suits now being made for fall, was wool bought at a great bargain between the time that the British and Australian pound devalued and the time that wool prices rose. You'll not get any of that bargain when you go to buy a suit—if you do. Outside of a depression there is nothing to make the woolen companies disgorge.

The price of steel went up after the peanut pension was granted even though U.S. Steel now tells its stockholders that this increases its wage cost only by one-fifth of one percent, and other costs, as for scrap iron etc., are lower. The restriction on output by this peanut pension suspension, enables the companies to gain from supply and demand.

That's the profit system. About this profit system Sir Stafford Cripps told a press conference on Jan. 9 when reporters asked him whether profits were immoral:

"No! Profits are necessary in a capitalist economy but they have to be suitably taxed. In that way we get the best of two worlds—the capitalist gets his profits and I get the money."

The fact is that there is only one world, and a most practical question to ask is: Do we get the best of it?

Is British austerity the best we can get out of any world? Is the four billion or roughly \$100 per family we have spent on the atom bomb alone the best use that can be made of \$100 per family? Is the \$13 billion for military expenses here, or the \$18 billion for military and foreign aid programs the best use that the average American family could make of the \$450 this costs it? (Not forgetting the additional \$12 billion interest on past war costs.)

Is the best we can make of this world to use those atom bombs as triggers for a hydrogen bomb a thousand times more destructive yet?

Remember the old style cartoons in which the critics of capitalism were depicted as bearded men with pint size bombs sizzling in their hip pockets? Looks today as though he should be depicted as

trying to hand a leaflet to a giant now being made for fall, was wool bought at a great bargain between the time that the British and Australian pound devalued and the time that wool prices rose. You'll not get any of that bargain when you go to buy a suit—if you do. Outside of a depression there is nothing to make the woolen companies disgorge.

In Berlin a recent bridegroom sought a divorce on the ground that his wife wore "falsies" and thus the marriage was based on "false pretenses and non-existing facts."

Since the groom was warned, we presume, that marriage is not to be entered into lightly, his case seems dubious. But it makes us think of the recent contract of the steel companies and the CIO steelworkers. It was a bad contract that stopped a lot of workers in other industries from getting much-needed wage raises... and it was surely premised on "false pretenses and non-existing facts" about the cost of those pensions. They told the workers it cost a dime an hour. After the contract, they told the stockholders it was "peanuts."

The steel workers should get a divorce from the steel companies, and a wage increase. That way they are likely to be troubled much less with divorces from their wives.

☆☆☆

The nearest to an uncompromising democrat we know of, is the old Grim Reaper. In the obituary page of the New York Times, we noticed a long column on the death of Krupp "Merchant of Death," and a little item next to the foot of the column "Former Slave Dies at 107." All this scheming and plotting to put Hitler into power and keep mankind in a mess so fortunes can be made out of armaments, does, from the perspective of the final reckoning, look rather silly.

—From Industrial Worker.

Telephone for Every Four In U.S. Now

There is a telephone for every four persons in the United States, with an increase of 20 million installations during the past 10 years. For the rest of the world there is a telephone for every 80 persons, according to figures compiled by the U. S. Independent Telephone Association. The total figure for the United States at present is 40 million telephones.

He alone has lost the art to live who cannot win new friends.—S. Weir Mitchell.

Inching Toward Franco

WHAT TO DO ABOUT SPAIN is an emotionally charged issue in this country. It is worth while to try to decide what is important and what not important in our relations with that nation.

Whether this country is represented in Madrid by an ambassador or by a charge d'affaires is not of the highest importance. Recognition is not at issue. We recognized Spain in 1939 and have never reneged. During the war we had an ambassador there. After the war we went along with the U.N. General Assembly's recommendation that ambassadors be withdrawn.

Now Sec. of State Acheson says this country will support an Assembly resolution permitting any member to restore its embassy if it wishes.

There is no very strong reason why this should not be done—even though the reasons often given for doing it ring exceedingly hollow. Those who tell us what a fine fellow Franco is, and how badly we need him in our struggle with communism, overlook the one fact that distinguishes Franco from every other ruler in the world.

The fact is that Franco was our enemy during the war. He did what he could, as long as he thought it safe, to support Hitler's cause. He was a fascist tyrant when he came into power, he rode the wave of fascism as long as he dared, and he remains a fascist tyrant today.

Franco should have been knocked off at the end of the war, when it would have taken only a slight push to do so. But he wasn't. Today there seems little doubt that the mere withholding of ambassadors is not going to force him out of power. Nor will the mere dispatch of ambassadors to Madrid significantly alter his situation or Spain's.

☆☆☆☆

WHAT IS IMPORTANT in our relations with Spain is that we should not act alone in defining them. We should take no steps that are not thoroughly discussed with and approved by our friends in Western Europe.

The most ardent promoters of Franco's cause obviously hope that sending an ambassador to Madrid will be the prelude to bringing Spain into the Atlantic Pact and making her eligible for economic aid. These are the really important issues. Before we decide them, we ought to recognize that we cannot squeeze Franco into the Atlantic community without totally destroying the conception of a community based upon a common devotion to freedom and democracy.

Franco's promoters would do well to recognize something else—namely, that the dispatch of an ambassador to Madrid will shatter any ideological grounds for failure to recognize Red China. There may be other reasons for withholding recognition of China—for example, the need for assurance that our diplomats won't be pushed around—but once we have an ambassador in Madrid we can hardly decline to send one to Peking because we don't like Red China's ideology. If you can stand Franco you can stand anything.—Chicago Sun-Times.

Miners Revolt Against Lewis?

We put a question mark at the end of the title of this editorial because we are not quite sure of the meaning of what appears to be a revolt against a "suggestion" from John L. Lewis.

John L. suggested that the miners, who had been striking to gain a satisfactory working contract, return to work on a 3-day-week schedule. But thousands of coal-diggers have refused to do this. What they want now is five days—with a contract, of course—or nothing.

Whatever else this means, it certainly appears to cut the ground from under those editors and others who have been saying that Lewis is a "dictator." It now seems that miners obey Lewis only when they want to, and do as they darn well please at other times.

After our readers have finished gloating about the independence of the coal-diggers, we invite them to take up the question of how the nation is to be fueled and heated if the miners' resistance movement spreads.

The gravity of that question should convince almost anybody that something basic should be done to keep miners on the job.

We are not leading up to a suggestion that Harry Truman now invoke the Taft-Hartley law and order the miners back to their jobs. We aren't forgetting that we are living under a private-profit economy and we don't want our government to force any man to work for the profit of any other man.

But since that theory won't keep anybody warm, and since we don't want human rights to be abrogated for class advantage, we again urge that the class economy be scrapped so far as the coal industry is concerned.

Let the nation own the mines! Let coal be produced for welfare instead of for profit! Do these things and we believe the miners can be kept on the job for whatever hours are necessary.

However—and we regret to record this fact—even John L. Lewis stands opposed to a socialized mining industry. But that does not altogether rob us of hope. Having refused to obey Lewis on the job front, the miners may some day assert their political independence and, together with their fellow workers in other industries, vote the great American economy into the control of the equally great American people.—R.L.A.

Aging U. S. Population Shows Need For Stronger Social Security Bill

In 1975—just 25 years from now—there will be 18.7 million men and women 65 years old or more in America. This is 7.2 million more than the 1950 figure.

And if the Senate passes the social security expansion bill okayed by the House last year, 80 per cent of these persons—14.9 million—will be eligible for Federal old age pensions.

Today there are 11.5 million Americans 65 or older. In 10 years the total will be 14.4 million; by 1970, 17.2 million.

In commenting on the cost of an adequate social security program, the annual review of the Council of Economic Advisers says:

"... the total costs of all presently recommended programs in the fields of social insurance and public assistance... might range up to \$25 billion a quarter of a century from now, or \$20 billion above the current level."

"This is a very large figure. It should be viewed, however, in the light of the total national income and production which would flow from a growing economy."

"The rate of growth would result from fairly constant maximum production and employment would mean a total national output of \$500 to \$600 billion 25 years from now, or in the range of \$300 billion above the present level."

"The prospective increase of \$20 billion in social welfare costs would thus represent less than 7 per cent of the total increase in national

output. This would be only a moderate proportion...."

The table below illustrates how the aged population in the U. S. is growing. It shows the estimated number of persons 65 or over for the years indicated, and how many would benefit by the House-passed measure.

Year	Total population over 65 (Millions)	Number eligible for old age pensions if House bill is passed by Senate (Millions)
1950	11.5	3.5
1955	12.9	6.9
1960	14.4	9.0
1965	15.8	11.1
1970	17.2	13.0
1975	18.7	14.9

Water

Most Americans assume that water will always be plentiful, like the air they breathe, but a nationwide survey reveals a serious water shortage is already developing in many parts of the country. This is ascribed to the following reasons:

Growing population and increasing demands by industry, growing use for irrigation and "air conditioning" of buildings, which requires large amounts of water.

There is plenty of water in some areas, but lack of it is stopping industrial development in other regions, the survey finds.

Of course, scarcity of water is nothing new to many Americans in arid parts of the West.

JOKES

Moe: "A politician has to have three hats."

Sam: "What for?"

Moe: "One he throws in the ring. One he pulls issues out of. And one he talks through."

Moe: "What do you mean, you work like an elephant?"

Joe: "For peanuts."

Goon: "I've seen plenty of better heads than yours."

Moron: "Yeah? Where?"

Goon: "On rusty nails."

Nit: "Since pro means the opposite of con, can you give me an example of each?"

Wit: Sure. Progress and Congress."

Politician: "My boy says he would like a job in your department."

Official: "What can he do?"

Politician: "Nothing."

Official: "That simplifies it. Then we won't have to break him in."

Teacher: "How many make a dozen?"

Abie: "Twelve."

Teacher: "How many make a million?"

Abie: "Very few."

Editor: "So young fellow, you want a job as a cub reporter?"

Applicant: "Yes, sir."

Editor: "Have you ever told a lie?"

Applicant: "No, sir, but I'm willing to learn."

Wob: Say, Claude, did you hear about Con having pneumonia?

Claude: Sure, and that's tough luck; how did he get it?

Wob: Oh, working in an open shop.

Sam: "Do you know why a pawn shop has three balls hanging?"

Pat: "No, why?"

Sam: "It's two to one that you get gyped."

(From Industrial Worker)

Ignorant?

Cleveland — Americans are so ignorant of geography that many cannot locate even their home town on a map, a convention of teachers of geography was told by Dr. Lucile Carlson of Western Reserve University.

Dr. Carlson said most schools teach geography only up to the sixth grade. Even veterans who visited many parts of the world during the war are "completely amazed" to discover how little they learned when they take up the study in class.

She urged that all high schools set up compulsory classes in the subject.

Shopper Set Record

Department store sales throughout the nation climbed in the week before Christmas to show a 14 per cent increase over the same period the previous year, the Federal Reserve Board reported.

THE MARCH OF LABOR

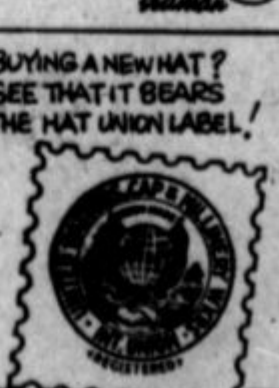


TWO HUNDRED ITALIAN PEASANTS THREW DOWN THE BOUNDARIES ON 600 ACRES OF LAND NEAR ROME IN AUGUST, 1946 — THE PROPERTY OF PRINCE ALESSANDRO TORLONIA, AND PROCEEDED TO DISTRIBUTE THE LAND AMONG THEMSELVES. THEY CLAIMED THAT THE PRINCE HAD NEVER PUT THE LAND TO USE, THUS CONTRIBUTING TO THE GENERAL FOOD SCARCITY. SO FAR THIS OCCUPATION OF LAND HAS MET WITH NO RESISTANCE FROM THE ITALIAN AUTHORITIES.



62% OF U.S. UNIONS HOLD ANNUALLY OR BIENNIALY.

BUYING A NEW HAT? SEE THAT IT BEARS THE HAT UNION LABEL!



THE NET WORKING CAPITAL OF 63 LARGEST MANUFACTURING CORPORATIONS INCREASED FROM \$5,223,000,000 IN 1939 TO \$8,402,000,000 IN 1945.

Mental Mystery

It's always pretty hard to figure out just how a person's mental processes work. However, it's harder at some times than at others.

After President Truman delivered his State of the Union message to Congress, for instance, Joe Martin, leader of the House Republicans, dipped his pen in alligator tears and wrote himself a statement.

It said that "the President has again given notice that he is wholly committed to the eventual socialization of America and elimination of the traditional American competitive system."

More than 100 of his GOP buddies signed the weird wordage. However, Wall Street—which generally screams at the Fair Deal just as shrilly as Joe Martin as it hauls in dividends—reacted this way, as reported by The New York Times under the heading, "Truman's Speech Sends Stocks Up."

... the contents of his State of the Union address were so well known even before its delivery that prices strengthened in the late forenoon.

"The market showed no signs of fatigue after Mr. Truman's message, in fact, prices moved ahead."

If that's eliminating the competitive system, we'll eat Joe Martin's Landon button.

And if that indicated that President Truman's address sought to "carry forward his program of spendthrift socialism," as Senator Wherry termed it, the stockbrokers evidently didn't see it that way.

Just how the Martins and the Wherrys arrive at certain conclusions is one of the mysteries of the 20th century.—League Reporter.

THE LAST WORD

By Duffy

Want a good collection of facts. Then clip this and paste it in your bonnet. Here we go!

☆☆☆

John Milton, famous poet of years ago, once declared that "to be free is precisely the same thing as to be pious, wise, just, and temperate, careful of one's own, abstinent from what is another's, and then, in fine, magnanimous and brave—so to be the opposite of these is the same thing as to be a slave."

☆☆☆

The AMA recently assessed all its members \$25 to fight national health insurance. If supporters of the national health program had \$25 for every doctor who refused to kick in on that, we'd put it over in 24 hours.

☆☆☆

In about ten more years, according to the census reports, the country's elementary and secondary schools will increase their enrollments by more than 9,000,000 children, something over 35 per cent more than the 1948 enrollment. But we are not building new schools and training enough teachers.

☆☆☆

One out of every six Americans works on a farm.

☆☆☆

Forty-four per cent of all wage earners in the United States are union members, but only 16 per cent of white collar workers are unionized. Time we went after them, isn't it?

☆☆☆

Believe it or not, but New Jersey prohibits the delivery of milk before 6:30 a.m. The law was put on the statute books by the teamsters so they could lead normal lives, too.

☆☆☆

Did you know that there are as many lawyers as there are doctors

in the United States, about 170,000 of each?

☆☆☆

In the old candle burning days, a union printer either put out his candle when he got through with the day's work or he was fined by his chapel for neglect of duty.

☆☆☆

Back about 22 years ago the federal department of agriculture spent \$26,000,000 and now is spending very close to \$900,000,000. Quite a jump and labor helped the farmers get those boosts for the farmers benefit.

☆☆☆

Labor statisticians have found, after a close check, that not more than 5 per cent of the labor force moves from one job to another liberally.

☆☆☆

Voluntary health insurance which the doctors so heartily endorse and advocate, doesn't cover more than 5,000,000 citizens.

☆☆☆

The term, a baker's dozen, meaning 13, came into being because of an old practice of medieval bakers who were under penalty if they were convicted of short weight and therefore they gave an extra bun to avoid the possibility of insuring a fine.

☆☆☆

Every year about one-fourth of the government's civilian employees quit their jobs and have to be replaced. If a private industry had that turnover, they'd be out of business fast.

☆☆☆

Only about one half of the qualified voters of the U. S. vote in every election. In 1920, the year women received the right to vote, only a little more than 52 per cent of the people voted, and in 1928, one of the hottest election years in our history, only 64 per cent of the people cast their ballots.

You Can't Always Go by a Name

Some unusual trade union names turn up in various parts of the world, the European Cooperation Administration reports, following communications from its staff of labor advisers overseas.

One of the most unusual list of names comes from the Greek mission where Alan Strachan is chief of the labor and manpower division.

He reports that unions are both "organized labor" and "associations for the protection of specific professional persons." There are 1785 "union" organizations in Greece, not all union in our sense, however.

Some of the names include the "Pan-Hellenic Union of War Stricken Professional Motorists"; the "Association of Ruined Bus Owners"; the "Union of Wronged Workers of Piraeus"; the "King Alexandria Motorists Confederation of Old Workers"; the "Council of Retired Lieutenant Generals"; the "Union of Retired Dancing Masters"; the "Union of Wronged and Mised Workers" (former Communists), and the "Union of Cobweb Sweepers of Patras."—(From International Teamster)

To love and to be loved is the greatest happiness of existence.—Sydney Smith.